

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان: گلستان شهرستان: گرگان موسسه آموزش عالی الزهراء (سلام الله عليها)

عنوان:

بررسی اعمال صغار در فقه امامیه

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین دکتر سعید شهواری

استاد مشاور:

حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید علی هاشمی

نگارنده:

رقیه قلیچ

سال تدوین:

۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمديه

«سپاس وستایش خدای را، آن نخستین بی آغاز و آن واپسین بی انجام»
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ
بِرِوَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومِينَ مِنْ وُلْدِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .
بارالها! چگونه سپاس نگویمت که همه ی هستی برحمد تو مشغولندولی نامحرمان وغافلان
ازشنیدن آن محروم.
بارالها! تورا سپاس می گویم که قلم را آفریدی وبه آن سوگند یاد کردی تابنگارد آنچه را انسان
جویای حقیقت در پی آن است.
بارالها! توراسپاس می گویم که آموختی به انسان آنچه را نمی دانست تا از تاریکی جهل رهایی
یابد وبه روشنایی علم وآگاهی بپیوندد.

تقدیم:

تقدیم به

محضر انور واقدس حضرات معصومین (علیهما السلام) به ویژه مولی و سرور و ولی نعمت مان
آقا امام زمان (عج الله تعالی فرجه) .

خدایا توشاهد باش که با تقدیم رساله خویش به محضر منور سفینه‌های نجات و چشمه‌های
حیات خواستم مودت و محبت خویش را به اهل بیت عصمت و طهارت (علیه السلام) ابراز
نمایم، بسی روشن است آن بزرگواران از تحفه این حقیر مستغنی و بی‌نیازند.

تقدیم به پدر بزرگوار و مادر مهربانم

آن دو فرشته‌ای که از خواسته‌هایشان گذشتند، سختی‌ها را به جان خریدند و خود را سپر بلای
مشکلات و ناملایمات کردند تا من به جایگاهی که اکنون در آن ایستاده‌ام برسم.
دوست داشتم در میان ما می‌بودند تا نتیجه سالها رنج و زحمتی که برایم کشیده بودند تماشا
کنند، اما افسوس که روزگار این مجال را از آنها گرفت و برای همیشه جای خالی‌شان رادر میان
ما به یاد گار گذاشت.

«روحشان شاد و یادشان گرامی باد»

تقدیم به همسر

که سایه مهربانیش سایه سار زندگی‌م می‌باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر
را برایم تسهیل نمود.

و تقدیم به

برادر و خواهرم همراهان همیشگی و پشتوانه‌های زندگی‌م.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

تقدیر و تشکر:

باسپاس از

تمامی کسانی که در رشد فکریم سهمیم بوده‌اند .

- ۷- بحرانی، یوسف، الحدائق الناضرة، مصحح: محمد ایروانی، ج: ۱۸-۲۱-۲۲، چاپ اول، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۰۵
- ۸- حسینی عاملی، محمد جواد، مفتاح الکرامه فی شرح القوائد العلامه، مصحح: محمد باقر خالصی، ج: ۱۲، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۹.
- ۹- حسینی نراقی، عبد الفتاح بن علی، العناوین الفقهیه، ج: ۲، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به حوزه علمیه، ۱۴۱۷ه.ق.
- ۱۰- حسینی واسطی، محمد مرتضی، تاج العروسمن جواهر القاموس، مصحح: علی شیری، ج: ۱۳، چاپ اول، بیروت، دار الفكر الطباعه و النشر و التوضیع، ۱۴۱۴.
- ۱۱- الحر عاملی، محمد بن حسن، تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشرعیه، مصحح: گروه پژوهش مؤسسه آل البيت (ع)، ج: ۱۵-۱۷-۱۸-۱۹-۲۳-۲۲-۲۵-۲۰-۹، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۰۹.
- ۱۲- حلبی، تقی الدین ابوالصلاح، الکافی فی الفقه، چاپ اول، اصفهان، کتابخانه امیر المومنین، ۱۴۰۳.
- ۱۳- حلی، جعفر بن حسن نجم الدین، شرائع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، مصحح: محمد علی بقال، ج: ۲، چاپ دوم، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۰۸ه.ق.
- ۱۴- حلی، حسن بن یوسف، تحریر الاحکام الشرعیه، ج: ۳، قم، مؤسسه امام صادق (ع)، چاپ اول، ۱۴۲۰ه.ق.
- ۱۵- -----، تذکره الفقهاء، مصحح: گروه پژوهش آل البيت (ع)، ج: ۲-۱۴-۱۳-۱۱-۱۶-۱۷، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۱۴ه.ق.
- ۱۶- حلی، محمد بن منصور ابن ادريس، السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، ج: ۳، چاپ دوم، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۰.
- ۱۷- حلی، محمد بن حسن فخر المحققین، ایضاح الفوائد، مصحح: علی پناه اشتهاردی، ج: ۲، چاپ اول، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۳۸۷ ه.ق.

- ۱۸- حلی، حسن بن یوسف، قواعد الاحکام، ج: ۲، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۳.
- ۱۹- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ قرآن، مصحح: صفوان عدنان داوودی، چاپ اول، لبنان، دارالعلم، ۱۴۱۲ ه.ق.
- ۲۰- سبزواری، عبدالاعلی، مذهب الاحکام، مصحح: مؤسسه المنار، ج: ۱۶، چاپ چهارم، قم، مؤسسه المنار، ۱۴۱۳ ه.ق.
- ۲۱- سعدی، ابوجیب، القاموس الفقہی لغۃ واصطلاحاً، چاپ دوم، دمشق، دار الفکر، ۱۴۰۸
- ۲۲- صدوق، محمد بن علی بن الحسین بن بابویه، الخصال، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۶ ق.
- ۲۳- طباطبائی حائری محمد، کتاب المناهل، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، بی تا
- ۲۴- طباطبائی حکیم، محسن، نهج الفقاهه، چاپ اول، قم، انتشارات ۲۲ بهمن، بی تا
- ۲۵- طباطبائی، علی بن محمد، ریاض المسائل، مصحح: محمد بهره مند، ج: ۸، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۱۸.
- ۲۶- طباطبائی، محسن، مستمسک العروة الوثقی، ج: ۱۳-۱۲، چاپ اول، قم، مؤسسه دار التفسیر، ۱۴۱۶ ه.ق.
- ۲۷- طباطبائی یزدی، محمد کاظم، حاشیه مکاسب، ج: ۲، چاپ دوم، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۲۱.
- ۲۸- -----، العروة الوثقی مع تعلیقات الفاضل اللکرانی، مصحح: ابراهیم امیری، ج: ۲، چاپ اول، قم، مرکز فقہی ائمه اطهار (ع)، بی تا
- ۲۹- الطبرسی، ابوعلی الفضل بن الحسن، مجمع البیان، مصحح: هاشم رسولی محلاتی، ج: ۳، چاپ دوم، دار المعرفة للطباعة و النشر، ۱۴۰۸ ه.ق
- ۳۰- طرابلسی، قاضی عبد العزیز، المذهب، ج: ۲، چاپ اول، قم، انتشارات اسلامی، ۱۴۰۶.
- ۳۱- طریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، مصحح: احمد حسینی، ج: ۱-۲، چاپ سوم، تهران، کتابفروشی مرتضوی، ۱۴۱۶ ه.ق.

- ۳۲- طوسی، محمد بن حسن، الخلاف، ج: ۳، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۰۷.
- ۳۳- -----، المبسوط، مصحح: محمد تقی کشفی، ج: ۲، چاپ سوم، تهران، المكتبة المرتضوية لاحياء الآثار الجعفرية، ۱۳۸۷ ق
- ۳۴- عاملی، زین الدین بن علی (شهید ثانی)، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، ج: ۴-۶، چاپ اول، قم، کتابفروشی داوری، ۱۴۱۰.
- ۳۵- -----، مسالک الافهام، مصحح: گروه پژوهشی مؤسسه معارف اسلامی، ج: ۱-۳-۵-۴-۱۲، چاپ اول، قم، مؤسسه المعارف الاسلامیه، ۱۴۱۳ ق.
- ۳۶- عاملی، محمد بن مکی (شهید اول)، الدروس الشرعیة ج: ۲-۳، چاپ دوم، قم، انتشارات اسلامی، ۱۴۱۷.
- ۳۷- -----، القواعد و الفوائد، مصحح: عبد الهادی، حکیم، ج: ۱، چاپ اول، قم، کتابفروشی مفید، بی تا،
- ۳۸- فیروز آبادی، محمد بن یعقوب، قاموس المحيط، بیروت، دار الکتب العلمیه، ۱۴۲۴.
- ۳۹- کرکی، علی بن حسین، جامع المقاصد، ج: ۴-۵-۶-۷-۸-۹، چاپ دوم، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۱۴ ق.
- ۴۰- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، مصحح: علی اکبر غفاری، ج: ۵، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷.
- ۴۱- لنکرانی، محمد فاضل، تفضیل الشریعة، مصحح: مرکز فقه ائمه اطهار (ع)، چاپ اول، قم، مرکز فقه ائمه اطهار (ع)، ۱۴۲۵.
- ۴۲- -----، القواعد الفقهیة، چاپ اول، قم، چاپ خانه مهر، ۱۴۱۶.
- ۴۴- مقرئ فیومی، احمد بن محمد، مصباح المنیر، ج: ۲، چاپ اول، قم، منشورات دار الرضی، بی تا.
- ۴۵- مکارم شیرازی، ناصر، القواعد الفقهیة، ج: ۲، چاپ سوم، قم، مدرسه امام امیر المومنین (ع)، ۱۴۱۱.

- ۴۶- موسوی بجنوردی محمد بن حسن، قواعد فقهی، ج ۲، چاپ سوم، تهران، مؤسسه عروج، ۱۴۰۱.
- ۴۷- موسوی خمینی روح الله، تحریر الوسیله، ج ۱-۲، چاپ اول، قم، مؤسسه مطبوعات دار العلم، بی تا
- ۴۸- -----، کتاب البیع، ج ۲-۴، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۴۲۱.
- ۴۹- موسوی خویی، ابوالقاسم، مصباح الفقاهه، مقرر، علی توحیدی، ج: ۳، بی جا، بی تا.
- ۵۰- -----، منهاج الصالحین، ج: ۲، چاپ ۲۸، قم، مدینه العلم، ۱۴۱۰.ق.
- ۵۱- -----، موسوعه الامام خوئی، مقرر: جمعی از بزرگان و اساتید، ج: ۳۰، چاپ اول، قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخویی، ۱۴۱۸.ق.
- ۵۲- نجفی، حسن بن جعفر بن خضر (کاشف الغطاء)، انوار الفقاهه کتاب المکاسب، چاپ اول، نجف، مؤسسه کاشف الغطاء، ۱۴۲۲.ق
- ۵۳- نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام فی شرائع الاسلام، مصحح: عباس قوچانی، ج: ۲۳-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸، چاپ هفتم، دار الاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۴.
- ۵۴- نراقی، محمد مهدی، مستند الشیعه فی احکام الشریعه، مصحح: گروه پژوهش مؤسسه آل البيت (ع)، ج: ۱۴، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۱۵.
- ۵۵- نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج: ۱۳-۱۴، چاپ اول، بیروت، مؤسسه آل البيت (ع)، ۱۴۰۸.ق

نشریه

- ۱- مجله فقه اهل بیت علیهم السلام، جمعی از مؤلفان، ج ۲۴، چاپ اول، قم، مؤسسه دائر المعارف فقه اسلامی بر مذهب اهل بیت (ع)، بی تا.

پایان نامه ها

- ۱- امینی، ابراهیم، مسئولیت مدنی صغار، تهران دانشگاه شهید بهشتی، کارشناسی ارشد، ۱۳۷۰.

۲- معرفت، محمد هادی، اعمال حقوقی صغیر در فقه اسلام، مرکز تربیت مدرس حوزه علمیه قم، کارشناسی ارشد، ۱۳۷۳-۱۳۷۴.

نرم افزارها

۱- نرم افزار جامع فقه اهل بیت (ع)

سایت

۱- محمد حسین، بیگدلو، بیع، سایت پژوهشکده باقرالعلوم، ۱۳۹۳.